

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างละเอียด โดยจะกล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม-
สามัญศึกษา เขตการศึกษา 8

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ-
ศึกษา เขตการศึกษา 8 จำนวน 155 โรงเรียน โดยมีข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่
อยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 8 ในภาคปลาย
ปีการศึกษา 2529 จำนวน 7,515 คน เป็นผู้ให้ข้อมูล ซึ่งประกอบด้วย

1. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ
โรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียน หรือผู้ช่วย
อาจารย์ใหญ่ หรือผู้ช่วยครูใหญ่ และหัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้าสายวิชา จำนวน
1,416 คน

2. ครู ได้แก่ ข้าราชการครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ในตำแหน่งครูปฏิบัติการสอน
และครูสนับสนุนการสอน จำนวน 6,099 คน

ในการวิจัย ได้จำแนกประชากรออกตามลักษณะของโรงเรียน โดยแบ่งตามเกณฑ์กำหนดขนาดของโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวน 24 โรงเรียน มีประชากร
 - 1.1 ผู้บริหารจำนวน 336 คน
 - 1.2 ครู จำนวน 2,855 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวน 42 โรงเรียน มีประชากร
 - 2.1 ผู้บริหาร จำนวน 546 คน
 - 2.2 ครู จำนวน 2,107 คน
3. โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวน 89 โรงเรียน มีประชากร
 - 3.1 ผู้บริหาร จำนวน 534 คน
 - 3.1 ครู จำนวน 1,137 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยได้แบ่งประชากรออกตามลักษณะขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบง่าย (simple Random Sampling) โดยกระจายไปตามสัดส่วนประชากรของโรงเรียนทุกโรงเรียน ในแต่ละภาค ซึ่งจำนวนจากตารางสำเร็จของ Krejcie and Morgan (1970 : 608) ได้ดังนี้

1. โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 17 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 1.1 ผู้บริหาร จำนวน 72 คน
 - 1.2 ครู จำนวน 172 คน
2. โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 29 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 2.1 ผู้บริหาร จำนวน 116 คน
 - 2.2 ครู จำนวน 127 คน
3. โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 62 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 3.1 ผู้บริหาร จำนวน 114 คน
 - 3.2 ครู จำนวน 68 คน

สรุปแล้วกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 669 คน
(กระจายละเอียดใน ภาคผนวก)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจข้อมูล เพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ประกอบด้วย แบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended) ของผู้บริหารและครู เกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ได้ปฏิบัติ

การสร้างแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาค้นคว้าหาแนวทางจาก ตำรา เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยยึดกรอบแนวความคิดของ Ben M. Harris (1985 : 62) ซึ่งประกอบด้วย งานนิเทศการศึกษา 10 ด้าน คือ งานในด้านการพัฒนาหลักสูตร การจัดระบบการเรียนการสอน การบริหารงานบุคคล การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ การจัดฝึกอบรมครูประจำการ การปฐมนิเทศครูใหม่ การจัดบริการพิเศษแก่ครู การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และการประเมินผลการสอน

2. รูปคำถามที่ใช้ในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับ สภาพของโรงเรียน และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามมีจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ขนาดของโรงเรียน เพศ ตำแหน่ง อายุ อายุราชการ และวุฒิการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ งานการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ได้ปฏิบัติ จำนวน 26 ข้อ ซึ่งครอบคลุมงานการนิเทศการศึกษา ทั้ง 10 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน จำนวน 10 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open-ended)

3. แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้ว ให้นำให้อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาแก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง จากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไป ขอความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา จำนวน 8 ท่าน ให้ตรวจ แก้ไข (ดูรายละเอียดในภาคผนวก)

5. นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ ไปพิจารณา ปรับปรุง แบบสอบถามให้เหมาะสมยิ่งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา จึงใช้เป็น แบบสอบถามนำไปสำรวจข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. นำแบบสอบถามไปส่งและเก็บด้วยตนเอง รวมทั้งสิ้น 286 ฉบับ ใ้ ได้รับคืน 274 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.80

2. ใช้บริการทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามไปรวมทั้งสิ้น 383 ฉบับ ใ้ได้รับคืน 322 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.07

รวมแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 669 ฉบับ ใ้ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด 596 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.93 เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 579 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.54 คงปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้กลับคืน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง	ส่งไป	ได้รับคืน		แบบสอบถามสมบูรณ์	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>โรงเรียนขนาดใหญ่</u>					
ผู้บริหาร	72	69	95.83	68	94.44
ครู	172	166	96.51	164	95.34
<u>โรงเรียนขนาดกลาง</u>					
ผู้บริหาร	116	103	88.79	100	86.20
ครู	127	114	89.76	110	86.61
<u>โรงเรียนขนาดเล็ก</u>					
ผู้บริหาร	114	85	74.56	83	72.80
ครู	68	59	86.76	54	79.41
รวม	669	596	88.93	579	86.54

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม แบบสอบถามที่ได้รับคืน ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ด้วยตนเอง โดยคำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการบรรยาย ประกอบตาราง สูตรการหาค่าร้อยละ คือ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด}}$$

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับงานการนิเทศการศึกษาที่โรงเรียนไค้ปฏิบัติ วิเคราะห์โดย การหาค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง สูตรการหาค่าร้อยละ คือ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด}}$$

ส่วนที่เป็นปลายเปิด วิเคราะห์โดยการรวบรวมความคิดเห็นแล้วเรียงลำดับ ความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานการนิเทศการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา วิเคราะห์โดย การหาค่าร้อยละ(Percentage) พร้อมทั้งบรรยายประกอบตาราง สูตรการหาค่าร้อยละคือ

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนตัวอย่างประชากรทั้งหมด}}$$

ส่วนที่เป็นปลายเปิด วิเคราะห์โดย การรวบรวมความคิดเห็น แล้วเรียง ลำดับความถี่ และหาค่าร้อยละ(Percentage)

คำว่า "การปฏิบัติงานมากที่สุด" หรือ "ปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุด" หมายถึง ความถี่ของการปฏิบัติงาน หรือ ปัญหาและอุปสรรค รวมกันของโรงเรียน แต่ละขนาด ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติงานหรือ ปัญหาและอุปสรรคในงานนั้น ๆ เป็นจำนวน มากที่สุด ตามการรับรู้ของผู้ตอบแบบสอบถาม